

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

VEŘEJNÁ PODPORA A PODPORA DE MINIMIS V OP LZZ

Identifikační číslo: MAD 97
Příloha OM OP LZZ: D7

Typ: Řízená kopie elektronická
Číslo revize: 1

Datum: 10.3.2008
Číslo vydání: 1.1

Vydal: ŘO OP LZZ
Stránka: 1 z 31

**Evidence procesu přípravy, schválení a revizí Veřejné podpory a podpory de minimis
v OP LZZ**

Vydání č.	Platné od	Zpracoval		Zrevidoval		Schválil	
		Jméno	Podpis	Jméno	Podpis	Jméno	Podpis
1	11.2.2008	Bělohrad	Bělohrad v.r.	Pěchouč ková	Pěchouč ková v.r.	Šolcová	Šolcová v.r.

Revize č.	Předmět revize	Strana	Platné od	Podpis správce kopie
1	1. 2.1. – doplnění nařízení 1857/2006 2. 8.1. – dplnění kapitoly o tabulku s regiony soudržnosti a tabulku s mírou veřejné podpory na území hl.m. Prahy 3. nové kapitoly 8.2.2., 8.3.2., 8.3.3.	6 24 26-30	10.3.2008	Šolcová v.r.
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Revize č.	Zpracoval		Zrevidoval		Schválil	
	Jméno	Podpis	Jméno	Podpis	Jméno	Podpis
1	Bělohrad v.r.		Pěchoučková v.r.		Šolcová v.r.	
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

Obsah

Obsah	3
1. Úvod	4
2. Prameny a odkazy	6
3. Co je veřejná podpora	8
4. Jednotlivé znaky veřejné podpory	10
4.1. Poskytování veřejných prostředků	10
4.2. Zvýhodnění určitých podniků nebo určitých odvětví výroby.....	10
4.2.1. Podnik.....	10
4.2.2. Zvýhodnění	11
4.3. Narušení hospodářské soutěže nebo hrozba jejího narušení	12
4.4. Ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU.....	13
5. Služby obecného hospodářského významu	15
6. Podpora podle pravidla de minimis	17
7. Veřejná podpora a podpora de minimis v OP LZZ	19
8. Veřejná podpora v OP LZZ podle blokových výjimek	22
8.1. Vzdělávání zaměstnanců	22
8.2. Konzultační a poradenské služby pro MSP a podpora investic MSP.....	25
8.2.1. Konzultační a poradenské služby pro MSP	25
8.2.2. Podpora investic MSP	25
8.3. Vytváření pracovních míst a podpora zaměstnanosti znevýhodněných osob	26
8.3.1. Vytváření pracovních míst.....	26
8.3.2. Podpora zaměstnanosti znevýhodněných osob	28
8.3.3. Dodatečné náklady na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků	28
8.4. Zachování pracovních míst.....	29
8.5. Výdaje na drobné stavební úpravy.....	29
8.6. Investice	29
9. Důsledky porušení pravidel stanovených příručkou	30
9.1. Nesrovnalost.....	30
9.2. Porušení rozpočtové kázně.....	30
9.3. Protiprávní veřejná podpora.....	30
9.4. Podpora de minimis	31

1. Úvod

Podstata regulace poskytování veřejné podpory Evropskou unií spočívá v myšlence existence volné hospodářské soutěže co možná bez finančního ovlivňování jednotlivých soutěžitelů ze strany států a jimi kontrolovaných subjektů. Státní zásahy způsobují nerovné postavení soutěžitelů neodůvodněné jejich vlastním počínáním. Svobodná volná a státy nezasažená hospodářská soutěž je ze své podstaty nejlépe schopná ochránit zájmy občanů EU.

Na druhou stranu si je Evropská unie vědoma pozitivního přínosu poskytování podpory z veřejných prostředků v oblastech, v nichž je uznáván vyšší obecný zájem na jejich dosažení, před zájmem na zajištění volné nezkreslené soutěže. Jde o oblasti, ve kterých dochází k tzv. selhání trhu, a ve kterých by bez zapojení veřejných prostředků nebylo možné zajistit naplnění požadovaných statků nebo by je sice zajistit možné bylo, ale v pouze nedostatečné míře.

Regulace veřejné podpory jako jeden z institutů ochrany hospodářské soutěže na vnitřním trhu Společenství se úzce dotýká i poskytování podpory v oblasti strukturálních fondů.

Institut veřejné podpory nabyl na významu především se vstupem České republiky do Evropské unie. Veřejná podpora a pravidla jejího poskytování působí žadatelům o pomoc ze strukturálních fondů v praxi často problémy, aplikační těžkosti působí ale i jejím samotným poskytovatelům. Důvodem je na jedné straně skutečnost, že jde institut v České republice relativně nový, na straně druhé spočívá problematičnost zacházení s veřejnou podporou ve složité uchopitelnosti veřejné podpory jako takové, tj. v nemožnosti nastavení dostatečně obecné metodiky pro nekomplikované rozpoznání existence veřejné podpory pro každý v úvahu přicházející případ.

Příručka, kterou právě pročítáte, tak má stanovit nejen mantinely nakládání s veřejnou podporou v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, ale má být i rádcem pro poskytovatele a žadatele, pozdější příjemce, jak se vypořádat s požadavky kladenými na ně při předkládání projektů, jejich schvalování, realizaci a následně při kontrole dodržování závazných pravidel.

V rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost budou při poskytování veřejné podpory využívány především blokové výjimky na podporu vzdělávání, malých a středních podniků a zaměstnanosti.

Vedle veřejné podpory se tato příručka zabývá i podporou, která není de iure veřejnou podporou, ale svou povahou se jí blíží a do určité míry s ní i splývá – tzv. podporou de minimis neboli podporou malého rozsahu.

Tato příručka je ve své výkladové části pouze pomůckou, která má čtenáři pomoci v orientaci v oblasti veřejné podpory, nemůže mu ale odpovědět na všechny otázky týkající se veřejné podpory. Při zkoumání každého z případů poskytování veřejných prostředků v rámci

Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je třeba vzít v úvahu jeho specifika a také skutečnost, že jediným orgánem kompetentním k vydání závazného rozhodnutí je Evropská komise, jejíž názor na posuzované případy se může v čase vyvíjet.

2. Prameny a odkazy

Problematiku veřejné podpory upravuje především primární i sekundární evropské právo, které je doplňováno národním právem členských států Evropské unie.

Právní základ veřejné podpory a její regulace se opírá o úpravu ochrany hospodářské soutěže ve článku 3 odst. 1 písm. g) Smlouvě o založení ES (dále jen „Smlouva“):

Činnosti Společenství zaměřené ke splnění cílů vymezených ve článku 2 Smlouvy zahrnují za podmínek a v časovém sledu stanoveném touto smlouvou systém zajišťující, aby na vnitřním trhu nebyla narušována soutěž.

Jeho provedením jsou ustanovení článků 87 až 89 Smlouvy, které konkretizují práva a povinnosti členských států v oblasti veřejné podpory. Text uvedených článků je rozebrán v dalších kapitolách.

Na základě zmocnění Rady ES vydala Evropská komise nařízení upravující oblast tzv. blokových výjimek. Pro potřeby OP LZZ jsou relevantní následující blokové výjimky:

- nařízení Komise (ES) č. **68/2001** ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu na vzdělávání;¹
 - nařízení Komise (ES) č. **363/2004**, kterým je novelizováno nařízení Komise (ES) č. 68/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES v případě podpor na vzdělávání;
- nařízení Komise (ES) č. **70/2001** ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům;²
 - nařízení Komise (ES) č. **364/2004**, kterým se mění nařízení (ES) č. 70/2001 tak, aby zahrnovalo podporu určenou na výzkum a vývoj;
 - nařízení Komise (ES) č. **1857/2006** o použití článků 87 a 88 Smlouvy na státní podporu pro malé a střední podniky působící v produkci zemědělských produktů a o změně nařízení (ES) č. 70/2001;
- nařízení Komise (ES) č. **2204/2002** ze dne 5. prosince 2002 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory zaměstnanosti.³

¹ Úř. věst. L 10, 13. 1. 2001, s. 20-29

² Úř. věst. L 10, 13. 1. 2001, s. 33-42

³ Úř. věst. L 337, 13. 12. 2002, s. 3-14

Doba účinnosti blokových výjimek byla prodloužena nařízením komise (ES) č. 1976/2006, kterým se mění doby použitelnosti nařízení (ES) č. 2204/2002, (ES) č. 70/2001 a (ES) č. 68/2001.

Podmínky poskytování podpory dle pravidla de minimis, která sice není veřejnou podporou, ale svým charakterem se jí blíží, stanovuje nařízení komise (ES) č. **1998/2006** o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

Procesní úpravu nakládání s veřejnou podporou obsahují:

- nařízení Rady (ES) č. **659/1999**, stanovující detailní pravidla pro aplikaci článku 93 Smlouvy o založení Evropského společenství;
- nařízení Komise (ES) č. **794/2004**, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES;
- nařízení Komise (ES) č. **1935/2006**, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES

Na národní úrovni je základem úpravy veřejné podpory zákon č. **215/2004** Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Zákon obsahuje úpravu postavení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, jeho kontrolní pravomoci, povinnosti, povinnosti poskytovatelů a příjemců veřejné podpory atd. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je zákonem zmocněn k vydávání prováděcích právních předpisů v oblasti veřejné podpory.

Dalším zákonem, který určuje pravidla nakládání s veřejnou podporou je zákon č. **319/2006** Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory. Zákon definuje z pohledu národní legislativy některé povinnosti příjemců veřejné podpory a dále pojmy používané v oblasti veřejné podpory.

Odkazy na užitečné stránky:

Legislativa EU: <http://eur-lex.europa.eu>

Generální ředitelství pro hosp. soutěž: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_cs.html

Judikatura: <http://curia.europa.eu/cs/>

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: www.compet.cz

Operační program lidské zdroje a zaměstnanost: www.esfcr.cz

3. Co je veřejná podpora

Po úvodu do tématu je zapotřebí podívat se na samotný pojem veřejná podpora. Která podpora je veřejnou podporou a která není. Jaké má formy. Jaké důsledky má protiprávně poskytnutá veřejná podpora, jaké podpora neslučitelná se společným trhem a jaké zneužitá veřejná podpora.

Obsah pojmu veřejná podpora je vyjádřen v ustanovení čl. 87 odst. 1 Smlouvy:

Podpory poskytované v jakékoli formě státy nebo ze státních prostředků⁴, které narušují nebo hrozí narušit soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

Uvedené **znaky veřejné podpory musí být naplněny kumulativně**. Pokud chybí i jeden z těchto znaků o veřejnou podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy se nejedná. Popis jednotlivých znaků veřejné podpory a příklady jejich naplnění jsou obsahem následující kapitoly.

Veřejná podpora je poskytována **v mnoha formách**. Nejčastěji se jedná o přímé poskytování veřejných prostředků (dotace a příspěvky), daňové úlevy, státní záruky, prodej nemovitostí za nižší než tržní cenu, zvýhodněné úvěry, zvýhodněné nájmy, budování infrastruktury, prominutí cla, prominutí plateb za sociální či zdravotní pojištění, prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně a prominutí penále, kapitalizace pohledávek či kapitálové injekce. Předchozí výčet forem veřejné podpory je pouze demonstrativní a neustále se objevují formy nové.

Z textu ustanovení čl. 87 odst. 1 Smlouvy lze zjistit jednak znaky veřejné podpory, ale i skutečnost, že ne každá veřejná podpora je neslučitelná se společným trhem a tudíž zakázaná. Výjimky ze zákazu poskytování veřejné podpory upravuje Smlouva ve svých člancích 87 a 88. Těmito výjimkami jsou:

- obecné výjimky podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy
- individuální výjimky podle čl. 87 odst. 3 Smlouvy
- skupinové výjimky⁵ vydané Evropskou komisí na základě čl. 89 Smlouvy a zmocnění v nařízení Rady (ES) 994/98
- výjimky stanovené Radou ES na základě čl. 88 odst. 2

⁴ Pojem stát a státní prostředky je nutné vykládat v širším slova smyslu. Pod uvedené pojmy je nutno vztáhnout rovněž územně samosprávné celky a prostředky, se kterými nakládají. Výstižnější než stát je proto pojmenování veřejná správa, jež i lépe odpovídá českému překladu „state aid“ tj. veřejná podpora.

⁵ Sem patří tzv. blokové výjimky a podpora podle pravidla de minimis

S výjimkou výše uvedených pravomocí Rady ES⁶ je jediným orgánem, který má rozhodovací pravomoc v oblasti veřejné podpory, **Evropská komise**. Evropská komise tedy v konkrétním případě rozhoduje, zda poskytovaná podpora naplňuje znaky veřejné podpory, a pokud ano a jde zároveň o protiprávní veřejnou podporu, zda jde o veřejnou podporu slučitelnou či neslučitelnou se společným trhem. Primární procedurální úpravu obsahuje čl. 88 Smlouvy. Prováděcím předpisem je pak nařízení Rady (ES) č. 659/1999 a na něj navazující nařízení.

Ten, kdo se cítí být dotčen rozhodnutím Evropské komise může požádat Evropský soudní dvůr resp. Soud první instance o jeho přezkoumání.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je centrálním koordinačním, poradenským, konzultačním a monitorovacím orgánem v oblasti veřejné podpory v České republice. Úřad spolupracuje s poskytovatelem před oznámením veřejné podpory Komisi Evropských Společenství, spolupracuje s Komisí a s poskytovatelem v průběhu řízení před Komisí, vede evidenci poskytnutých veřejných podpor na území České republiky a předkládá Komisi výroční zprávu, vykonává kontrolu nad plněním pravomocných rozhodnutí o veřejné podpoře vydaných Úřadem podle právních předpisů platných před 1. květnem 2004 a rozhoduje o ukládání pokut podle zákona č. 215/2004 Sb.

Následky porušení pravidel při poskytování a nakládání s veřejnou podporou jsou předmětem kapitoly 9. „Důsledky porušení pravidel veřejné podpory“.

Pokud si není poskytovatel jistý, zda podpora, kterou příjemci poskytuje, je veřejnou podporou, může zvolit některý z následujících postupů:

- **notifikovat podporu u Evropské komise⁷**
- **nakládat s podporou jako s veřejnou podporou a využít některou z blokových výjimek**
- **využít možnosti postupu podle pravidla de minimis**

⁶ Vedle jednomyslného rozhodnutí podle čl. 88 odst. 2 vydaného z podnětu členského státu může Rada rozhodnout o slučitelnosti veřejné podpory i na návrh Komise podle čl. 87 odst. 3 písm. e). Ve druhém případě rozhoduje Rada kvalifikovanou většinou.

⁷ Vzhledem k charakteru a velikosti projektů OP LZZ není tento administrativně a časově náročný postup pro OP LZZ prakticky využitelný.

4. Jednotlivé znaky veřejné podpory

4.1. Poskytování veřejných prostředků

První znak není třeba vzhledem k povaze Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost hlouběji rozebírat. Poskytovatelem podpory je ve všech případech **Česká republika** (jednotlivá ministerstva), která poskytuje příjemcům veřejné prostředky, a tudíž je první znak veřejné podpory naplněn vždy.⁸

4.2. Zvýhodnění určitých podniků nebo určitých odvětví výroby

Poskytnutá podpora zvýhodňuje určitý podnik⁹ při jeho podnikání, neboť umožní příjemci této podpory snížit náklady na realizaci záměru, který by jinak musel být hrazen z prostředků příjemce podpory. V rámci tohoto znaku se vyskytuje několik pojmů, které si zaslouží bližší vymezení.

4.2.1. Podnik

Podnikem je míněn kdokoli, kdo vykonává ekonomickou aktivitu (viz dále). Podnikem nikdy nemohou být jednotlivci (tj. nepodnikající fyzické osoby).

Příklady:

Nepřichází v úvahu, aby byl za příjemce veřejné podpory označen zaměstnanec vyslaný svým zaměstnavatelem na vzdělávací kurz hrazený z veřejných prostředků. Pokud budou naplněny všechny znaky veřejné podpory bude v tomto případě příjemcem veřejné podpory zaměstnavatel, který vyslal svého zaměstnance na vzdělávací kurz.

Podnikem není ani uchazeč o zaměstnání, který je vzděláván za účelem zahájení podnikatelské činnosti. Za podnik pro účely veřejné podpory je však nutno považovat fyzickou osobu, která podniká jako osoba samostatně výdělečně činná.

Pojem **ekonomická aktivita** má širší dosah než podnikání, tak jak je definováno obchodním

⁸ Rovněž forma podpory, která není z hlediska přítomnosti veřejné podpory podstatná, se bude objevovat v OP LZZ zásadně pouze v jediné podobě, a to jako poskytnutí finančních prostředků příjemci veřejné podpory. Jinou formou přicházející v úvahu by mohla být veřejná podpora v podobě odpuštění odvodu za porušení rozpočtové kázně při realizaci projektu OP LZZ, o kterém rozhoduje finanční úřad, ale to se již dostáváme za hranice oblasti úpravy této příručky.

⁹ Případně celé odvětví výroby na úkor jiných odvětví. Odvětvím výroby je ve smyslu čl. 87 SES míněna nejen skutečná produkce určitých výrobků, ale rovněž poskytování služeb. Odvětvím výroby tak je nejen elektrotechnický průmysl ale i IT služby, výroba motorových vozidel, ale i doprava.

zákoníkem. Pod pojmem ekonomická aktivita je třeba rozumět jakoukoli činnost, která je nabízena na příslušném konkurenčním trhu¹⁰. Nehraje roli, zda příjemce nabízí plnění zákazníkům s cenou zahrnující předpokládaný zisk či naopak zcela bezplatně. Podstatný je charakter nabízeného plnění, tedy odpověď na otázku zda je či není nabízené plnění předmětem hospodářské soutěže, zda pro něj existuje druhově i územně vymezený trh.

Definiční problémy nebude činit, pokud bude podpora poskytována v čistě podnikatelských oblastech, jako jsou prodej zboží, hotelové služby, ocelářství nebo silniční nákladní doprava apod. Zde půjde zásadně o ekonomické aktivity.

Jinak tomu bude ale tam, kde není povaha podporovaných aktivit zřejmá na první pohled. Aktivity, které byly dříve považovány za výlučnou doménu státu, jsou v současnosti čím dál více zabezpečovány soukromým sektorem a stávají se předmětem hospodářské soutěže. Nelze proto vyloučit poskytování veřejné podpory ani v oblastech, jejichž potřeby jsou z největší části zabezpečovány veřejnou sférou. Příkladem je poskytování zdravotnických služeb či sociálních služeb atd. Podle podmínek daného případu se může jednat o opatření, které nemá charakter veřejné podpory, jindy zas o veřejnou podporu půjde. O této problematice více v kapitole 6. Služby obecného hospodářského významu.

Ekonomickou aktivitou pak zásadně nebude výkon veřejné správy, školství zahrnuté do národní vzdělávací soustavy pod regulací a dohledem státu¹¹ či charitativní činnost.

Jak bylo výše uvedeno podnikem ve smyslu ustanovení čl. 87 odst. 1 Smlouvy nejsou pouze subjekty, které vyvíjejí podnikatelskou činnost, ale všichni kdo vykonávají ekonomickou aktivitu. Podnikem tak vedle obchodních společností a podnikatelů fyzických osob mohou být i nestátní neziskové organizace, organizační složky státu a organizace jimi zřízené, územně samosprávné celky a organizace jimi zřízené, profesní komory, odborové organizace, entity bez právní subjektivity a další.

4.2.2. Zvýhodnění

Zvýhodnění jako důsledek poskytnutí podpory v sobě obsahuje dva prvky.

Zaprvé poskytnutí podpory znamená pro příjemce či pro třetí osobu¹² navýšení zisku oproti standardním tržním podmínkám¹³, snížení nákladů příp. skutečnost, že nemusí k dosažení

¹⁰ Rozsudek ESD: Pavlov C-180/98 až C-184/98; Höfner v. Macrotron C-41/90

¹¹ Hospodářskou aktivitou není vzdělávání, jehož prostřednictvím stát plní své poslání v oblasti sociální, kulturní a vzdělávací, a jehož náklady jsou z velké části hrazeny státem. Skutečnost, že žák či třetí osoba částečně přispívá na náklady placením poplatků, není dostatečná k tomu, aby se poskytování vzdělávání stalo hospodářskou aktivitou. Naopak, pokud žák či třetí osoba platí školné (poplatky), které pokrývá náklady na vyučování nebo jejich značnou část, je takové vzdělávání považováno za hospodářskou aktivitu. K tomu např. rozsudek ESD Wirth C-109/92 nebo Humble C-283/86.

¹² Případy tzv. přenesené veřejné podpory, kdy skutečným příjemcem veřejné podpory není příjemce (realizátor vzdělávacího kurzu), ale podniky vysílající své zaměstnance k proškolení.

¹³ Za takovou podporu lze považovat i zadání veřejné zakázky na základě netransparentního nebo diskriminačního výběrového řízení. Naopak pokud příjemce získá veřejné prostředky za tržních podmínek např. ve formě veřejné zakázky zadané prostřednictvím volné soutěže v souladu se zákonem o veřejných zakázkách, o veřejnou podporu zásadně nepůjde.

svého záměru vynaložit náklady žádné.

Zadruhé rozhodování poskytovatele o udělení podpory je založeno na selektivnosti.

Veřejnou podporu zakládají opatření, kde je na uvážení veřejného subjektu, zda podporu poskytne či nikoli. Příjemce nemá na udělení podpory nárok. Příkladem jsou rozhodnutí o poskytnutí dotace, dohody o poskytnutí příspěvku podle zákona o zaměstnanosti či správní rozhodnutí vydaná na základě diskreční pravomoci správního úřadu (např. odpuštění odvodu za porušení rozpočtové kázně).

Naopak obecná opatření, na základě kterých je za předpokladu splnění objektivních podmínek podpora dostupná neomezenému počtu soutěžitelů nezakládají veřejnou podporu. Obecnými opatřeními jsou zejména právní předpisy. Za obecné opatření ve smyslu veřejné podpory však nelze považovat opatření s regionálním dopadem nebo opatření vylučující určité typy soutěžitelů.

Příklady:

Opatřením, jež nemá charakter obecného opatření, by byly zákonem upravené investiční pobídky určené pouze českým investorům nebo opatření zaměřené vylučující malé a střední podniky.

4.3. Narušení hospodářské soutěže nebo hrozba jejího narušení

Naplnění tohoto znaku se při poskytnutí podpory z veřejných zdrojů předpokládá téměř automaticky. K narušení hospodářské soutěže nemusí fakticky dojít, postačuje pouhé potenciální narušení soutěže¹⁴.

Podpora udělená jednomu ze soutěžitelů poškozuje hospodářskou soutěž tím, že vytváří na trhu nerovné podmínky pro podnikání. Zatímco příjemce podpory má možnost použít pro realizaci svých záměrů vedle vlastních i prostředky z veřejných zdrojů, ostatní soutěžitelé, kteří veřejnou podporu nezískali, hospodaří při dosahování obdobných cílů pouze s vlastními prostředky. Podnik může díky veřejné podpoře nabízet své produkty levněji nebo investovat vlastní prostředky do jiných oblastí a posílit tak své postavení. Podnik, který má slabé postavení na trhu se díky veřejné podpoře může vyhnout likvidaci. Nepodpořený podnik v obdobné situaci na trhu skončí. Rizika podnikání na něj dopadají více než na podnik, který získal výhodu z veřejné sféry.

Podpora de minimis je výjimkou, kdy není podpora směřující do ekonomických aktivit považována za schopnou narušit hospodářskou soutěž. Důvodem je její nízká hodnota.

¹⁴ Příjemce podpory sice na příslušném trhu nemá konkurenty, poskytnutá podpora ale jiným soutěžitelům znemožní jejich případný vstup na trh.

4.4. Ovlivnění obchodu mezi členskými státy EU

Naplnění tohoto znaku se při poskytnutí podpory předpokládá téměř automaticky. K naplnění tohoto znaku přitom postačuje pouze potenciální ovlivnění obchodu.

Obchodem jsou míněny dodávky zboží a služeb.

Ovlivnění obchodu mezi členskými státy Evropské unie nastává pokud

- příjemce podpory dodává zboží nebo služby do jiného členského státu EU
- příjemce sice zboží ani služby do jiného členského státu EU nedodává, poskytnutá podpora ale posílí jeho postavení na domácím trhu a zabraňuje tak potenciálnímu vstupu na domácí trh soutěžitelů z jiného členského státu EU
- poskytnutá podpora zlepšuje postavení příjemce na příslušném trhu v nečlenském státě EU oproti soutěžitelům z členských států EU, kteří se rovněž účastní soutěže v tomto nečlenském státě

Výjimkou, kdy nedochází k ovlivnění obchodu mezi členskými státy:

- podpora aktivit s lokálním dopadem
- tzv. podpora de minimis (o té dále v samostatné kapitole)

Při posuzování, zda má podporovaná aktivita pouze lokální dopad a neovlivňuje tak obchod mezi členskými státy, je třeba zkoumat, jaký je účel podpory, zda předmětné služby či zboží jsou součástí obchodu mezi členskými státy EU, jaký je charakter příjemce podpory (včetně jeho velikosti), jaké je regionální umístění poskytované podpory, zda jsou služby či zboží určeny pouze domácím zákazníkům nebo se předpokládá jejich užívání zákazníky z jiných členských států EU atd.

Příklady:

Bazén v Dorstenu¹⁵: Dotace na rekonstrukci a provoz městského bazénu, který město pronajalo soukromému subjektu, nebyla považována za veřejnou podporu. Evropská komise mimo jiné zkoumala, zda bazén konkuruje zahraničním bazénům, jeho velikost a účel (pro město a okolí). Vzhledem ke funkci, skutečnosti, že bazén není ani nijak jedinečný ani nemá charakter aquaparku, není nijak ovlivněn obchod mezi členskými státy EU.

Vysoká škola logistiky v Přerově¹⁶: Dotace škole je určena na vybavení laboratoří, poslucháren, knihovny atd. V daném případě se nejedná o veřejnou podporu, neboť vzdělávání má regionální rozměr – malá škola, malý počet studentů, všichni občany ČR, kurzy většinou v češtině, Přerov je dostatečně vzdálen od hranic; relativně nízká částka dotace; škola není pravděpodobně podnikem, protože nevykonává hospodářskou činnost, ale plní vzdělávací úlohu veřejného zájmu.

¹⁵ http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/n258-00.pdf

¹⁶ http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2006/nn054-06.pdf

Kulturní dům v Přerově¹⁷: Ačkoli je provozovatel podnikem ve smyslu čl. 87 Smlouvy (patří do kategorie malé a střední podniky tzv. MSP) neshledala Evropská komise dotaci na pořádání veřejných kulturních akcí poskytovanou městem Přerov této společnosti za veřejnou podporu. Důvody – Přerov je dostatečně vzdálen od hranic, představení jsou v češtině a nejsou určeny návštěvníkům ze zahraničí (byly zkoumány i webové stránky), příjemce vede o dotaci oddělené účetnictví, příjemce je sám o sobě v zisku přičemž představení jsou ztrátová.

Je ale nutno zdůraznit, že tyto tři známé příklady rozhodnutí Evropské komise, platí právě pouze pro ty posuzované případy. Evropská komise může v budoucnu o případech se zdánlivě stejnými podmínkami rozhodnout opačně.

Jeden z dalších příkladů: Podpora poskytovaná malým místním či regionálním muzeím, která jsou zaměřená na České návštěvníky nemusí ovlivňovat obchod mezi členskými státy EU.

¹⁷ http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2006/n497-06.pdf

5. Služby obecného hospodářského významu

Specifickou oblastí, kde dochází ke střetu soutěžního práva a zájmu členských států EU na zabezpečení určitých veřejných statků, je oblast tzv. služeb obecného hospodářského významu podle čl. 86 odst. 2 Smlouvy (označovány též jako veřejné služby). Jako příklad lze uvést poskytování zdravotnických služeb a sociálních služeb. Podle podmínek, za kterých jsou veřejné služby provozovány, bude nebo také nebude jejich úhrada považována za veřejnou podporu. Úhradu za závazek veřejné služby lze poskytovat ve třech režimech.

Vyrovňovací platby za závazek veřejné služby nejsou veřejnou podporou splňují-li následující čtyři předpoklady, stanovené rozsudkem ESD v případě **Altmark** (C-280/00):

- podniku, který je příjemcem vyrovnávací platby, musí být svěřeny závazky veřejné služby a tyto závazky musí být jasně definovány co do povahy, rozsahu, trvání a dotčených podniků (právní normou či právním aktem);
- ukazatele pro výpočet vyrovnávací platby, musí být stanoveny předem objektivním a transparentním způsobem, aby nemohlo dojít k udělení hospodářské výhody;
- výše vyrovnávací platby je omezena rozsahem nezbytným k pokrytí veškerých nákladů vynaložených při plnění závazků veřejné služby nebo jejich části, přičemž je třeba zohlednit příslušné příjmy a přiměřený zisk;
- pokud nebyl podnik pověřený plněním závazků veřejné služby vybrán prostřednictvím procesu zadávání veřejných zakázek, musí být výše vyrovnávací platby určena na základě analýzy nákladů, které by běžný, řádně řízený podnik disponující odpovídajícími pro službu potřebnými prostředky vynaložil na plnění těchto závazků, přičemž je třeba zohlednit příslušné příjmy a přiměřený zisk za plnění těchto závazků.

Vyrovňovací platba za závazek veřejné služby nepředstavuje veřejnou podporu, neboť zde chybí především prvek zvýhodnění.

Na základě zmocnění v čl. 86 odst. 3 Smlouvy vydala Evropská komise **rozhodnutí 2005/842/ES** „o použití čl. 86 odst. 2 Smlouvy o ES na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu“.¹⁸ Pokud nebyly při poskytnutí vyrovnávací platby za veřejné služby naplněny všechny podmínky rozsudku Altmark, zároveň ale byly naplněny podmínky rozhodnutí 2005/842/ES, bude se jednat o veřejnou podporu, která nepodléhá povinnosti předchozího oznámení (notifikaci) EK. Rozhodnutí nelze aplikovat na závazek veřejné služby v odvětví silniční dopravy.

Vyrovňovací platba za závazek veřejné služby, která je veřejnou podporou, nespadá do působnosti rozhodnutí 2005/842/ES, ale byla poskytnuta v souladu s „**Rámcem**

¹⁸ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2005/l_312/l_31220051129cs00670073.pdf

společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2005/C297/04)¹⁹ je veřejnou podporou slučitelnou se společným trhem. Povinnosti předchozího oznámení podle čl. 88 odst. 3 Smlouvy podléhá i nadále. Rozhodnutí nelze aplikovat na závazek veřejné služby v odvětví silniční dopravy.

¹⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2005:297:0004:01:CS:HTML>

6. Podpora podle pravidla de minimis

Podpora poskytovaná podle pravidla de minimis (též podpora malého rozsahu, podpora de minimis) je podporou, která není de iure veřejnou podporou, neboť vzhledem ke své relativní nízké hodnotě není s to narušit hospodářskou soutěž ani ovlivnit obchod mezi členskými státy Evropské unie. Právní úprava podpory de minimis je obsažena v nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

Celková výše podpory de minimis poskytnuté jednomu podniku nesmí v kterémkoli tříletém období přesáhnout částku 200 000 EUR. Celková částka podpory de minimis udělená každému jednotlivému podniku činnému v odvětví silniční dopravy nesmí přesáhnout hodnotu 100 000 EUR v kterémkoliv období tří fiskálních let. Tyto finanční stropy platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím tříletém období. Období se stanoví podle roků používaných podnikem k daňovým účelům v České republice.

Podporu de minimis nelze poskytnout v oblastech uvedených v čl. 1 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 1998/2006, kterými jsou:

- odvětví rybolovu a akvakultury
- prvovýroba zemědělských výrobků uvedených v příloze č. 1 Smlouvy
- některé podpory poskytnuté podnikům činným v odvětví zpracování a uvádění zemědělských produktů uvedených v příloze č. 1 Smlouvy
- podpora při vývozu
- podpora vázaná na přednostní používání domácího zboží na úkor zboží dováženého
- podpora podnikům v potížích
- podpora na nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu poskytované podnikům provozujícím silniční nákladní dopravu pro cizí potřebu.

Před poskytnutím podpory de minimis je poskytovatel povinen příjemci podpory de minimis (příjemci či jeho partnerovi) písemně sdělit její výši s upozorněním na charakter podpory de minimis a s citací názvu nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 a citací jeho zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.

Před poskytnutím podpory de minimis ověří poskytovatel u příjemce podpory, že poskytnutím podpory de minimis nebude ze strany příjemce ani jeho partnerů překročen výše uvedený limit. Pro tyto účely získá od daného příjemce prohlášení v písemné podobě o jakýchkoli dalších podporách de minimis, které on resp. jeho partneři obdrželi v předchozích dvou rozpočtových letech a v současném rozpočtovém roce.

Podporu de minimis nelze kumulovat s veřejnou podporou ohledně týchž způsobilých nákladů, pokud by takováto kumulace měla za následek vyšší míru podpory než je

maximální míra podle příslušného nařízení o blokové výjimce.

Pro přepočítání hodnoty podpory z EUR na Kč se použije měnového kurzu Evropské centrální banky (viz část C Úředního věstníku ES) platného pro den vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace (den nabytí platnosti a účinnosti dohody o poskytnutí příspěvku apod.).

7. Veřejná podpora a podpora de minimis v OP LZZ

Při poskytování veřejné podpory a podpory de minimis²⁰ v rámci projektů OP LZZ jsou konkrétní podmínky jejího čerpání stanoveny právním aktem o poskytnutí podpory (nejčastěji rozhodnutí o poskytnutí dotace a dohoda o poskytnutí příspěvku). Poskytovatel může konkretizovat podmínky poskytnutí veřejné podpory přímo v aktu o poskytnutí podpory nebo zavázat příjemce veřejné podpory odkazem na podmínky poskytování veřejné podpory v této příručce.

Pravidla pro poskytování veřejné podpory upravené touto příručkou nastavují minimální požadavky na podmínky pro poskytování a čerpání veřejné podpory, které musí být naplněny. Pokud se poskytovatel rozhodne pro první způsob určení podmínek poskytnutí veřejné podpory, může nastavit podmínky pro příjemce pouze přísněji, než je uvedeno v této příručce.

Jak bylo popsáno již výše je veřejnou podporou každá podpora poskytnutá z OP LZZ např. ve formě dotace nebo příspěvku, která ovlivňuje obchod mezi členskými státy a narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby.

Příjemcem veřejné podpory je podnik ve smyslu čl. 87 Smlouvy o ES, nebo-li fyzická nebo právnická osoba, která ve skutečnosti získává výhodu plynoucí z poskytnutí veřejné podpory, přičemž nezáleží na právní formě příjemce.

Zákon č. 215/2004 Sb. sice charakterizuje příjemce veřejné podpory jako toho "v jehož prospěch bylo o poskytnutí veřejné podpory rozhodnuto", skutečný obsah pojmu příjemce veřejné podpory je ale širší. Vzhledem k tomu, že v našem právním řádu platí primát přímo použitelných norem práva EU nad českými zákony, má před zákonnou definicí přednost definice pojmu příjemce veřejné podpory vyplývající ze čl. 87 odst. 1 Smlouvy. Příjemcem veřejné podpory je podle Smlouvy skutečný nositel výhody z poskytnuté veřejné podpory.

- Příjemcem veřejné podpory nebo podpory de minimis může být především příjemce²¹ nebo jeho partneri.
- Příjemcem poskytnuté veřejné podpory se také stávají podniky vysílající své zaměstnance např. k účasti na vzdělávacích aktivitách hrazených z prostředků OP LZZ. Příjemcem veřejné podpory však nejsou samotní zaměstnanci podpořených podniků. Je tedy nutné sledovat, finančně vyčíslit a vykazovat rozsah veřejné podpory poskytnutý těmto subjektům, nikoli jednotlivým zaměstnancům.

²⁰ Je-li dále v této kapitole pojednáváno o veřejné podpoře, vztahuje se obdobně text i na podporu de minimis, neplyvá-li z kontextu opak.

²¹ Zatímco je příjemcem (pomoci, podpory) míněn realizátor projektu, příjemcem veřejné podpory je ten, kdo užívá výhody plynoucí z poskytnuté veřejné podpory. Příjemcem veřejné podpory může být partner příjemce, účastník školení realizovaného příjemcem nebo třetí osoba, na kterou příjemce výhodu jinak přenesl.

- Příjemcem veřejné podpory bude rovněž jakýkoli třetí subjekt, na který „původní“ příjemce veřejné podpory výhodu „převede“.²²

Přenášeli-li příjemce nebo jeho partner poskytnutou veřejnou podporu na třetí osobu (případ, kdy příjemce za prostředky OP LZZ poskytuje vzdělávací služby zaměstnancům podniků), je povinen písemně zavázat tuto třetí osobu povinnostmi příjemce veřejné podpory (příjemce podpory de minimis) plynoucí z právních předpisů a této příručky.

Pokud by měla podpora, která má být poskytnuta v rámci OP LZZ, charakter veřejné podpory, přičemž ale nelze v daném případě možné použít postup podle blokových výjimek, lze zásadně postupovat pouze podle pravidla de minimis.²³

Podporu podle pravidla de minimis lze poskytovat ve všech oblastech podpory OP LZZ také tehdy, když ji v daném případě lze poskytnout podle blokových výjimek

Předchozí dva odstavce platí pouze za předpokladu naplnění všech požadavků stanovených nařízením Komise (ES) č. 1998/2006.

Veřejná podpora je jejímu příjemci poskytnuta dnem vzniku právního nároku na veřejnou podporu. Za den poskytnutí veřejné podpory je u příjemce podpory považován např. den vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo jiného právního aktu, na základě kterého byly příjemci poskytnuty prostředky OP LZZ. U partnerů může být takovým dnem den uzavření smlouvy o partnerství, u dalších subjektů to může být např. den uzavření smlouvy o účasti jejich zaměstnanců na školení hrazeném z veřejných prostředků.

O poskytnuté veřejné podpoře podle blokových výjimek a podpoře podle pravidla de minimis musí být vedeny podrobné informace²⁴. Poskytovatel je povinen uchovávat záznamy o poskytnuté podpoře po dobu 10-ti let od jejího poskytnutí.

Veřejnou podporu může příjemce využít pouze na úhradu způsobilých výdajů, tak jak jsou definovány v Příručce pro způsobilé výdaje.

Operační program lidské zdroje a zaměstnanost se rozčleňuje na prioritní osy a dále na oblasti podpory. Následující tabulka ukazuje přítomnost veřejné podpory v jednotlivých oblastech podpory.

²² Toto má význam především tehdy, když EK rozhodne o neslučitelnosti poskytnuté veřejné podpory se společným trhem za situace, kdy již „původní“ příjemce veřejné podpory neexistuje nebo není schopen poskytnutou veřejnou podporu vrátit a výhodu z podpory ve skutečnosti získal někdo třetí. Vrácení veřejné podpory včetně úroků pak bude vymáháno vůči osobě na kterou „původní“ příjemce výhodu převedl.

²³ Např. stavební úpravy, zachování pracovních míst

²⁴ Přehled poskytnutých a čerpaných, tj. již vyplacených veřejných podpor je součástí Monitorovací zprávy.

Tab. Veřejná podpora v OP LZZ podle oblastí podpory

Oblasti podpory OP LZZ	Poskytování veřejné podpory
Oblast podpory 1.1	V rámci oblasti podpory 1.1 lze poskytovat prostředky, které mají charakter veřejné podpory na vzdělávání (bloková výjimka na vzdělávání), veřejné podpory na poradenství (bloková výjimka pro MSP) nebo veřejné podpory vzniku pracovních míst (bloková výjimka na podporu zaměstnanosti) příp. i podpory de minimis
Oblast podpory 1.2	V rámci oblasti podpory 1.2 lze poskytovat prostředky, které mají charakter veřejné podpory na vzdělávání (bloková výjimka na vzdělávání) nebo podpory vzniku pracovních míst (bloková výjimka na podporu zaměstnanosti) příp. i podpory de minimis
Oblast podpory 2.1	S výjimkou podpory vzniku pracovních míst (bloková výjimka na podporu zaměstnanosti příp. podpora de minimis) nemají poskytované prostředky charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 2.2	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory
Oblast podpory 3.1	S výjimkou podpory „inovativních nástrojů pro začlenění cílových skupin na trh práce“ (podpora de minimis) nemají prostředky charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 3.2	S výjimkou podpory „inovativních nástrojů pro začlenění cílových skupin na trh práce“ (podpora de minimis) nemají prostředky charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 3.3	S výjimkou podpory vzniku pracovních míst (bloková výjimka na podporu zaměstnanosti příp. podpora de minimis) resp. zachování pracovních míst (podpora de minimis) nemají poskytované prostředky charakter veřejné podpory.
Oblast podpory 3.4	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory
Oblast podpory 4.1	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory
Oblast podpory 4.2	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory
Oblast podpory 5.1	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory
Oblast podpory 6.1	Poskytované prostředky nemají charakter veřejné podpory

8. Veřejná podpora v OP LZZ podle blokových výjimek

Poskytovat veřejnou podporu lze v oblasti působnosti OP LZZ zásadně pouze na základě:

- nařízení Komise (ES) **68/2001** o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podpory na vzdělávání
- nařízení Komise (ES) **70/2001** o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům
- nařízení Komise (ES) **2204/2002** o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory zaměstnanosti

Platnost blokových výjimek byla z rozhodnutí EK prodloužena nařízením Komise (ES) č. 1976/2006, kterým se mění doby použitelnosti nařízení (ES) č. 2204/2002, (ES) č. 70/2001 a (ES) č. 68/2001 do 30. června roku 2008. Od druhé poloviny roku 2008 pak má být postupováno podle „generální“ výjimky připravované EK, která sloučí dosavadní blokové výjimky do jednoho předpisu.

Míra veřejné podpory se počítá z příslušných způsobilých výdajů projektu (tj. nákladů, které lze hradit z veřejných prostředků a o jejichž úhradu může žadatel žádat). Zbylou část nákladů musí žadatel uhradit z vlastních zdrojů (žadatel uvede jejich výši v projektové žádosti BENEFIT7 na záložce Předpokládané zdroje financování do položky „Soukromé prostředky“).

8.1. Vzdělávání zaměstnanců

Maximální limity veřejné podpory na vzdělávání zaměstnanců stanovené nařízením 68/2001 jsou uvedeny v následujících tabulkách. Nařízením jsou stanoveny různé míry veřejné podpory v závislosti na typu vzdělávání a na tom, jestli je podpořený podnik velkým podnikem nebo podnikem, který se řadí mezi malé a střední podniky.²⁵

²⁵ **Malý a střední podnik (MSP)** - ve smyslu přílohy I nařízení Komise ES č.70/2001 ve znění nařízení Komise ES č. 364/2004 - má (včetně připočtení procentuálního podílu těchto údajů za tzv. partnerské a propojené podniky podle přílohy nařízení č. 364/2004) méně než 250 zaměstnanců a jeho čistý obrát za poslední účetně uzavřený kalendářní rok nepřesahuje 50 mil. EUR v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným ke dni předložení návrhu projektu poskytovateli nebo jeho celková aktiva nepřesahují 43 mil. EUR v přepočtu kurzem devizového trhu vyhlášeným ke dni předložení návrhu projektu poskytovateli.

Příručka Nová definice malých a středních podniků – tato příručka, která Vám usnadní zjištění, zda Váš podnik patří mezi mikropodniky, malé nebo střední podniky, je k dispozici na adrese http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide_cs.pdf.

Tab.: Míra veřejné podpory pro vzdělávací projekty v regionech soudržnosti ČR

Subjekty	Specifické kurzy ²⁶	Obecné kurzy ²⁷
Velké podniky v ČR	35%	60%
Malé a střední podniky	45%	80%
Velké podniky v ČR – vzdělávání pro znevýhodněné pracovníky ²⁸	45%	70%
Malé a střední podniky – vzdělávání pro znevýhodněné pracovníky	55%	90%

Tab.: Regiony soudržnosti v ČR

NUTS II (region soudržnosti)	NUTS III (kraj)
Severovýchod	Liberecký, Královehradecký, Pardubický
Severozápad	Ústecký, Karlovarský
Jihozápad	Plzeňský, Jihočeský
Jihovýchod	Vysočina, Jihomoravský
Střední Morava	Olomoucký, Zlínský
Moravskoslezsko	Moravskoslezský
Střední Čechy	Středočeský

²⁶ **Specifické vzdělávání** (školení) - teoretická a praktická výuka přímo uplatnitelná na současné nebo budoucí pozici zaměstnanců ve společnosti, jež je příjemcem veřejné podpory. Využitelnost dovedností získaných v rámci tohoto vzdělávání je u jiných společností či v jiných pracovních oblastech velmi snižena.

²⁷ **Obecné vzdělávání** (školení) - výuka, která není uplatnitelná pouze na současné nebo budoucí pracovní pozici zaměstnance podnikatelského subjektu, jenž je příjemcem veřejné podpory. Dovednosti získané v rámci takového školení lze využít i u jiných podnikatelských subjektů nebo v pracovních oblastech, čímž se zvyšují možnosti pracovního uplatnění pracovníků. (např. společně organizované školení různými nezávislými subjekty, nebo školení, kterého se zaměstnanci různých podniků mohou účastnit individuálně a nezávisle, nebo je uznáno, osvědčeno a schváleno orgánem veřejné správy nebo jinými orgány či institucemi, kterým stát pro tento účel udělil příslušné pravomoci).

²⁸ **Znevýhodněný pracovník**

- každá osoba mladší 25 let, která dosud nezískala první pravidelné placené zaměstnání,
- každá osoba s vážným postižením, které vyplývá z fyzického, mentálního nebo psychologického poškození, ještě schopná vstupu na trh práce,
- každý migrující pracovník, který se stěhuje nebo stěhoval na území Společenství nebo se usadil ve Společenství, aby přijal práci, a který potřebuje profesionální a/nebo jazykové vzdělávání,
- každá osoba, která se chce znovu zapojit do trhu práce po přerušení trvajícím nejméně tři roky, a zejména každá osoba, která zanechala práci kvůli obtížím s uspořádáním svého profesního nebo rodinného života během prvních šesti měsíců po nástupu do práce,
- každá osoba starší 45 let, která nezískala střední vzdělání ukončené maturitou nebo rovnocenné vzdělání,
- každá dlouhodobě nezaměstnaná osoba, tj. každá osoba, která je bez práce 12 po sobě následujících měsíců, během prvních šesti měsíců od nástupu do práce

V případě víceúčelových oblastí podpory, které umožňují poskytovat podporu do oblasti hlavního města Prahy, jsou maximální míry veřejné podpory pro oblast Prahy uvedeny v následující tabulce:

Tab.: Míra veřejné podpory pro vzdělávací projekty v hl. m. Praze

Subjekty	Specifické kurzy	Obecné kurzy
Velké podniky v ČR	25%	50%
Malé a střední podniky	35%	70%
Velké podniky v ČR – vzdělávání pro znevýhodněné pracovníky ²⁹	35%	60%
Malé a střední podniky – vzdělávání pro znevýhodněné pracovníky	45%	80%

Maximální míra veřejné podpory uvedená v tabulkách nesmí být překročena ani při kumulaci finančních prostředků z různých veřejných zdrojů.

Pokud projekt zahrnuje prvky obecného i specifického vzdělávání, které nelze pro účely výpočtu míry veřejné podpory oddělit, použije se pro stanovení maximální výše veřejné podpory míra veřejné podpory pro specifické školení.

Podle blokové výjimky na vzdělávání lze příjemcům veřejné podpory hradit pouze způsobilé náklady, které patří mezi tzv. náklady vhodné na poskytnutí podpory.

Náklady vhodné na poskytnutí podpory jsou tvořeny osobními náklady vyučujících osob, cestovními náklady vyučujících a školených osob, dalšími náklady jako např. materiály a pomůcky, hodnotou opotřebení nástrojů a vybavení, za předpokladu, že jsou užívány

²⁹ **Znevýhodněný pracovník**

- každá osoba mladší 25 let, která dosud nezískala první pravidelné placené zaměstnání,
- každá osoba s vážným postižením, které vyplývá z fyzického, mentálního nebo psychologického poškození, ještě schopná vstupu na trh práce,
- každý migrující pracovník, který se stěhuje nebo stěhoval na území Společenství nebo se usadil ve Společenství, aby přijal práci, a který potřebuje profesionální a/nebo jazykové vzdělávání,
- každá osoba, která se chce znovu zapojit do trhu práce po přerušení trvajícím nejméně tři roky, a zejména každá osoba, která zanechala práci kvůli obtížím s uspořádáním svého profesního nebo rodinného života během prvních šesti měsíců po nástupu do práce,
- každá osoba starší 45 let, která nezískala střední vzdělání ukončené maturitou nebo rovnocenné vzdělání,
- každá dlouhodobě nezaměstnaná osoba, tj. každá osoba, která je bez práce 12 po sobě následujících měsíců, během prvních šesti měsíců od nástupu do práce

výhradně pro vzdělávací projekt, náklady na organizaci a poradenské služby související se vzdělávacím projektem, osobními náklady školených osob až do výše ostatních výše uvedených vhodných nákladů (mohou být započteny pouze hodiny, kdy se školené osoby skutečně účastnily školení).

Veřejná podpora na vzdělávací projekty nesmí být poskytnuta do **odvětví uhelného průmyslu**.

Další závazné podmínky pro poskytování veřejné podpory na vzdělávání jsou upraveny v nařízení 68/2004.

8.2. Konzultační a poradenské služby pro MSP a podpora investic MSP

8.2.1. Konzultační a poradenské služby pro MSP

Veřejnou podporu podle nařízení Komise (ES) č. 70/2001³⁰ na konzultační a poradenské služby poskytované externími konzultanty je, s výjimkou podpory de minimis, možné poskytnout pouze malým a středním podnikům, a to **do výše 50 % nákladů** vynaložených na zajištění těchto služeb.

Tyto služby **nesmí mít formu trvalých nebo pravidelných činností** a nesmí se vztahovat k běžným provozním výdajům podnikatele, jako je např. běžné daňové poradenství, pravidelné právní poradenství nebo reklama.

Veřejnou podporu pro malé či střední podnikatele nelze **poskytnout do odvětví uhelného průmyslu, na vývoz, na přednostní používání domácího zboží na úkor zboží importovaného, na produkty rybolovu a akvakultury, které spadají do působnosti nařízení Rady (ES) č. 104/2000 a na činnosti spojené s prvovýrobou zemědělských produktů; na produkci a uvádění na trh produktů určených k napodobení nebo nahrazení mléka a mléčných výrobků.**

Další závazné podmínky pro poskytování veřejné podpory na konzultační a poradenské služby jsou upraveny v nařízení č. 70/2004.

8.2.2. Podpora investic MSP

Veřejnou podporu investic do hmotných a nehmotných aktiv podle nařízení Komise (ES) č. 70/2001³¹ je možné v OP LZZ financovat pouze v rámci křížového financování.

Hrubá míra podpory přitom nesmí překročit: 15 % v případě malých podniků a 7,5 % v případě podniků středních.

³⁰ ve znění nařízení Komise (ES) č. 364/2004 a nařízení Komise (ES) č. 1857/2006

³¹ ve znění nařízení Komise (ES) č. 364/2004 a nařízení Komise (ES) č. 1857/2006

V regionech soudržnosti (viz tab. v kapitole 8.1.) se uvedené limity navyšují o 15 procentních bodů pod podmínkou, že se investice udrží v příslušném regionu nejméně pět let a že podíl příjemce na jejím financování je minimálně 25 %.

Veřejnou podporu investic nelze poskytnout v oblastech uvedených v kapitole 8.2.1.

Další závazné podmínky pro poskytování veřejné podpory investic do hmotných a nehmotných aktiv jsou upraveny v nařízení č. 70/2004.

8.3. Vytváření pracovních míst a podpora zaměstnanosti znevýhodněných osob

8.3.1. Vytváření pracovních míst

Míra veřejné podpory určené na vytváření pracovních míst nemůže podle čl. 4 nařízení Komise (ES) č. 2204/2002 překročit níže uvedené podíly celkové hodnoty mzdových nákladů za období dvou let vztahujících se k vytvořeným pracovním místům. V případě změny přípustné míry regionální podpory v důsledku změny Regionální mapy intenzity veřejné podpory platné pro území České Republiky musí být míra veřejné podpory upravena v souladu s jejím aktuálním zněním.

Tab.: Přípustná míra regionální podpory pro velké podniky v regionech soudržnosti ČR

NUTS II	1. 1. 2007 až 31. 12. 2010	1. 1. 2011 až 31. 12. 2013
Střední Čechy Severozápad Severovýchod Jihovýchod Střední Morava Moravskoslezsko	40 %	40 %
Jihozápad	36 %	30 %

V případě malých a středních podniků se maximální míra podpory navyšuje o 10 hrubých procentních bodů. Finanční spoluúčast malých a středních podniků je požadována minimálně 25 %.

V případě víceúčelových oblastí podpory, které umožňují poskytovat podporu do oblastí hlavního města Prahy, je maximální míra veřejné podpory na vytváření pracovních míst pro

oblast Prahy v případě malých podniků 15 % a v případě středních podniků 7,5 %.

V případě ocelářského průmyslu lze veřejnou podporu na vytváření pracovních míst, s výjimkou podpory de minimis, poskytnout pouze malým a středním podnikům, přičemž míra veřejné podpory nesmí překročit u malých podniků 15% a u středních podniků 7,5% celkové hodnoty mzdových nákladů za dobu dvou let vztahujících se k vytvořeným pracovním místům.

Veřejná podpora na vytváření pracovních míst **nesmí být poskytnuta** do odvětví **uhelného průmyslu, průmyslu stavby lodí a dopravy**. Veřejná podpora na vytváření pracovních míst nesmí být také poskytnuta na podporu činností spojených s vývozem a na podpory podmiňující používání domácích výrobků na úkor výrobků dovezených.

Uvedené limity míry podpory se vztahují na výši podpor, vyjádřenou v procentech mzdových nákladů vynaložených na pracovní místa vytvořená v průběhu dvou let.

Podpora na vytváření pracovních míst může být poskytnuta pouze za podmínky, že příjemce předložil žádost o podporu **před vytvořením pracovních míst**.

Vytvořená pracovní místa musí:

- představovat **čistý nárůst** v počtu zaměstnanců³² v porovnání s průměrem za uplynulých 12 kalendářních měsíců před datem podání žádosti³³;
- **být zachována** po dobu nejméně 3 let po skončení realizace projektu (v případě malých a středních podniků po dobu 2 let);
- **být obsazena** zaměstnanci, kteří nebyli nikdy předtím zaměstnáni nebo jsou nezaměstnaní nebo právě rozvázali pracovní poměr.

Podpora na vytváření pracovních míst **nesmí být kumulována** s jakoukoliv veřejnou podporou ve vztahu k nákladům na investici, s níž souvisejí vytvořená pracovní místa a která ještě nebyla ukončena v době, kdy byla vytvořena pracovní místa, nebo která byla ukončena ne později než 3 roky před vytvořením pracovních míst, nebo jakoukoliv veřejnou podporou ve vztahu ke stejným mzdovým nákladům nebo k jiným pracovním místům, která souvisejí se stejnou investicí, **pokud by touto kumulací došlo k překročení výše uvedené míry veřejné podpory**.

Další závazné podmínky pro poskytování veřejné podpory na vytváření pracovních míst jsou upraveny v nařízení č. 2204/2002.

³² Jedná se o počet pracovníků s plným pracovním úvazkem na celý rok, přičemž u pracovníků s částečným pracovním úvazkem a u sezónních pracovníků se započítá odpovídající zlomek roční pracovní jednotky.

³³ Tato podmínka nemusí být splněna za předpokladu naplnění požadavků čl. 5 nařízení 2204/2002 při zaměstnávání znevýhodněných a zdravotně postižených pracovníků definovaných článkem 2 téhož nařízení.

8.3.2. Podpora zaměstnanosti znevýhodněných osob

a) Nábor znevýhodněných pracovníků

Hrubá intenzita všech podpor pro zaměstnávání znevýhodněných nebo zdravotně postižených pracovníků (podle čl. 5 nařízení č. 2204/2002), vyjádřená jako procento mzdových nákladů za dobu jednoho roku po náboru, nesmí přesáhnout u znevýhodněných pracovníků 50 % a u zdravotně postižených pracovníků 60 %

Pokud nábor nepředstavuje čisté zvýšení počtu zaměstnanců dotyčného podniku, pak dotyčné pracovní místo nebo dotyčná pracovní místa musela být uprázdněna z důvodu dobrovolného odchodu, odchodu do důchodu z důvodu věku, dobrovolného zkrácení pracovní doby nebo dovoleného propuštění pro porušení pracovních povinností, nikoli však z důvodu snižování počtu pracovníků

Podpořený pracovník musí mít nárok na nepřetržité zaměstnání po dobu alespoň 12 měsíců. To neplatí pokud by byl oprávněně propuštěn pro porušení pracovních povinností.

8.3.3. Dodatečné náklady na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků

Tato podpora (podle čl. 6 nařízení č. 2204/2002) ve spojení s každou podporou poskytnutou podle kapitoly 8.3.2. nesmí přesáhnout částku nezbytnou k vyrovnání jakéhokoliv snížení produktivity, které vyplývá ze zdravotního postižení pracovníků, a jakéhokoli z těchto nákladů:

- náklady na přizpůsobení provozovny;
- náklady na zaměstnání asistentů za dobu odpracovanou výhradně formou pomoci zdravotně postiženým pracovníkům;
- náklady na přizpůsobení nebo na pořízení zařízení, které mají používat tito pracovníci;

kteří jsou doplňkové k těm, které by vznikly příjemci podpor při zaměstnávání pracovníků, kteří nejsou zdravotně postiženi, a to za každé období, během kterého byli zdravotně postižení pracovníci skutečně zaměstnáni.

Jestliže příjemce poskytuje chráněné zaměstnání, mohou podpory zahrnovat, nikoli však přesáhnout, náklady na výstavbu, vestavbu nebo rozšíření dotyčného provozu a všechny správní a dopravní náklady, které vyplývají ze zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků.

Další závazné podmínky pro poskytování veřejné podpory na podporu zaměstnanosti znevýhodněných osob míst jsou upraveny v nařízení č. 2204/2002.

8.4. Zachování pracovních míst

V projektech OP LZZ nelze poskytnout veřejnou podporu na zachování existujících pracovních míst. Podpora podnikům na zachování pracovních míst, která naplňuje znaky podpory podle pravidla de minimis, smí být poskytnuta za předpokladu dodržení všech požadavků stanovených nařízením Komise (ES) 1998/2006.

8.5. Výdaje na drobné stavební úpravy

V projektech OP LZZ nelze poskytnout veřejnou podporu na výdaje na drobné stavební úpravy. Podpora podnikům na výdaje na drobné stavební úpravy, která naplňuje znaky podpory podle pravidla de minimis, smí být poskytnuta za předpokladu dodržení všech požadavků stanovených nařízením Komise (ES) 1998/2006.

8.6. Investice

S výjimkou investic MSP podle kapitoly 8.3. nelze v projektech OP LZZ poskytnout veřejnou podporu investic (podpora nákladům spadajícím do křížového financování).

Podpora poskytnutá na náklady spadající do křížového financování, která naplňuje znaky podpory podle pravidla de minimis, smí být poskytnuta za předpokladu dodržení všech požadavků stanovených nařízením Komise (ES) 1998/2006.

9. Důsledky porušení pravidel stanovených příručkou

Nejvýznamnějším důvodem proč neopomíjet problematiku veřejné podpory jsou případné **finanční následky spojené s nedodržením pravidel poskytování a nakládání s veřejnou podporou.**

9.1. Nesrovnalost

Při porušení pravidel v této příručce, které označí Řídící orgán či poskytovatel za nesrovnalost³⁴, neproplatí poskytovatel příjemci výdaje, kterých se nesrovnalost dotýká.

9.2. Porušení rozpočtové kázně

Porušení pravidel v této příručce při nakládání s prostředky OP LZZ je považováno za porušení podmínek dotace (resp. příspěvku) a jako takové je porušením rozpočtové kázně podle § 44 a 44a zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla. Porušení rozpočtové kázně řeší místně příslušný finanční úřad.

9.3. Protiprávní veřejná podpora

Hlavní roli při posuzování porušení pravidel samotné veřejné podpory má Evropská komise. Podnět o tom, že došlo k poskytnutí protiprávní veřejné podpory, může podat Evropské komisi kdokoli. Evropská komise má povinnost takový podnět přezkoumat. Postup je upraven nařízením Rady (ES) 659/1999.

Obdobně postupuje Evropská komise i v případě **zneužití** veřejné podpory. Evropská komise může rozhodnout, že se příjemce dopustil zneužití veřejné podpory a příjemci může být uložena povinnost vrátit poskytnutou veřejnou podporu včetně úroků.³⁵ Vzhledem k tomu, že

³⁴ Nesrovnalostí se rozumí porušení právních pravidel ES nebo českých předpisů (včetně podmínek stanovených konečnému příjemci/uživateli právním aktem o poskytnutí podpory), které upravují použití prostředků ES nebo veřejných zdrojů ČR, v důsledku tohoto porušení jsou nebo by mohly být dotčeny veřejné rozpočty ČR nebo souhrnný rozpočet Společenství nebo rozpočty Společenstvím spravované formou neoprávněné výdajové položky. Tzn. jedná se o každé porušení podmínek, za kterých byly prostředky SF/CF poskytnuty České republice, a každé porušení podmínek, za kterých jsou tyto prostředky a prostředky národních veřejných rozpočtů dále poskytovány příjemcům.

³⁵ Čl. 12 nařízení Rady (ES) č. 659/1999; úroky se načítají od okamžiku porušení pravidel pro poskytování veřejné podpory do okamžiku navrácení veřejné podpory; výše úroků se určuje postupem podle nařízení Komise (ES) 794/2004

hlavním účelem regulace poskytování veřejné podpory je ochrana hospodářské soutěže, není vrácení poskytnuté veřejné podpory primárně sankcí za porušení pravidel, nýbrž je uvedením v původní stav, kdy na postavení jednotlivých soutěžitelů na příslušném trhu ještě nepůsobila poskytnutá veřejná podpora. Pokud by k vrácení veřejné podpory nedošlo, trval by nadále závadný stav spočívající ve znevýhodnění ostatních soutěžitelů.

Stejným způsobem jako při zneužití veřejné podpory bude postiženo i **poskytnutí protiprávní veřejné podpory**. Není zde podstatné, že zavinění nestálo na straně příjemce veřejné podpory, ale na straně poskytovatele. Pokud Evropská komise rozhodne, že je protiprávní veřejná podpora neslučitelná se společným trhem, má příjemce povinnost vrátit poskytnutou veřejnou podporu.³⁶ Projeví se zde opět objektivní hledisko narušení rovnovážného stavu na příslušném konkurenčním trhu zásahem veřejného subjektu. Aby se došlo k nápravě musí být tento stav odstraněn.

Evropské úpravě odpovídá i ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 215/2004 Sb.: „Rozhodne-li Komise o navrácení nebo o prozatímním navrácení veřejné podpory, je příjemce povinen poskytnutou veřejnou podporu vrátit, včetně úroků stanovených Komisí.“

Promlčecí lhůta pro zahájení jednání ve věci protiprávní podpory je deset let a počíná běžet dnem, kdy je protiprávní podpora poskytnuta.

Vedle příjemce (realizátora projektu) může být stejně postižen i příjemce veřejné podpory, který není totožný s příjemcem. Rovněž Česká republika může nést následky porušení Smlouvy za to, že nevymohla poskytnutou veřejnou podporu, která byla Evropskou komisí shledána za neslučitelnou se společným trhem.³⁷

Pokud tedy v rámci projektu OP LZZ získáte podporu, která má charakter protiprávní veřejné podpory, a která není slučitelná se společným trhem, budete ji na základě rozhodnutí Evropské komise nuceni vrátit zpět poskytovateli a to včetně úroků. To samé platí i pro situaci, kdy budete s veřejnou podporou nakládat v rozporu s podmínkami za nichž Vám byla poskytnuta.

9.4. Podpora de minimis

Překročení limitu stanoveného v čl. 2 odst. 2 nařízení Komise (ES) 1998/2006 má za následek povinnost vrácení poskytnuté podpory do státního rozpočtu. Vrací se nejen podpora přesahující limit ale podpora celá.

³⁶ Čl. 14 nařízení Rady (ES) č. 659/1999

³⁷ Čl. 12 nařízení Rady (ES) č. 659/1999